

رصدخانه مراغه بزرگ‌ترین رصدخانه جهان قبل از اختراع تلسکوپ است

دبیر کارگروه میراث فرهنگی و گردشگری آذربایجان شرقی گفت: طبق منابع موثق، تا قبل از دوره اختراع تلسکوپ، رصدخانه شهرستان مراغه بزرگ‌ترین و پیشرفته‌ترین رصدخانه جهان بوده است...

دبیر کارگروه میراث فرهنگی و گردشگری آذربایجان شرقی گفت: طبق منابع موثق، تا قبل از دوره اختراع تلسکوپ، رصدخانه شهرستان مراغه بزرگ‌ترین و پیشرفته‌ترین رصدخانه جهان بوده است.

به گزارش خیرگزاری فارس از مراغه، تراب محمدی ظهر امروز در بازدید از شهرستان مراغه و سایت تاریخی رصدخانه مراغه اظهار داشت: اهمیت این منطقه به لحاظ تاریخی و علمی به قدری زیاد است که برگزاری ده‌ها همایش و کنفرانس و هم‌اندیشی نیز برای بررسی و تحلیل این عظمت کافی نیست.

وی افزود: نام مراغه همیشه با نام یکی از بزرگ‌ترین مراکز پژوهشی نجومی یعنی رصدخانه خواجه نصیر طوسی همراه است، رصدخانه‌ای که در زمان پایتختی مراغه توسط هلاکوخان مغول ساخته شده است.

به گفته محمدی و براساس منابع تاریخی، این مجموعه که امروزه فقط آثار کمی از آن باقی مانده است، در سال 657 به دستور هلاکو و همت خواجه نصیرالدین طوسی بنا شده است و در ساختمان و تشکیل آن شخصیت‌هایی چون علامه قطب‌الدین فخرالدین مراغی، محی‌الدین مغربی، علی‌بن‌محمود نجم‌الدین الاسطرلابی و دیگر بزرگان آن روزگار شرکت داشته‌اند.

وی افزود: بنای رصدخانه 15 سال به طول انجامیده است و در این مدت به امر هلاکو کتاب‌ها و اسباب و آلات علمی و نجومی بسیاری در آن جمع شد.

محمدی تصریح کرد: به گواهی تاریخ این مجموعه تا سال 703 هجری یعنی تا زمان سلطان محمد خدابنده مشغول به کار و آباد بوده ولی پس از آن بر اثر عوامل متعدد همچون تغییر پایتخت و بی‌توجهی حکام رو به ویرانی رفت و در حال حاضر آثاری از بناهای متعلق به آن باقی مانده است.

به گفته رئیس سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری آذربایجان شرقی تاریخ ویرانی این بنای ارجمند به طور دقیق مشخص نیست ولی در نوشته‌های حمدالله مستوفی در سال 720 به ویران بودن آن اشاره شده است.

وی گفت: اهمیت رصدخانه مراغه نه تنها به دلیل اهمیت تاریخی بلکه به خاطر علم و دانشی است که در آن گردهم آمده بود و سال‌ها بر جهان تاثیر گذاشت چنان که این رصدخانه کتابخانه‌ای با ۴۰۰ هزار جلد کتاب و ابزارهای اخترشناسی از جمله ذات‌الربع دیواری به شعاع ۴۳۰ سانتیمتر، کره‌های ذات‌الحلق، حلقه انقلابی، حلقه اعتدالی و حلقه سموت، زیج ایلخانی که شهرت جهانی دارد و بسیاری آثار و اشیای دیگر را شامل می‌شده است.

رصدخانه مراغه 167 سال پیش از احداث رصدخانه سمرقند ساخته شد و در زمان آبادانی یکی از معتبرترین رصدخانه‌های جهان بوده است.

در آن زمان به فرمان قویلائی قآن، امپراطور چین و برادر هلاکو خان، کارشناسانی برای آموزش و الگو برداری از رصدخانه مراغه به این شهر آمده و پس از مراجعت به چین رصدخانه‌ای به تقلید از رصدخانه مراغه ساختند.

علاوه بر رصدخانه چین همچنین رصدخانه‌های سمرقند، استانبول و هند از روی رصدخانه مراغه ساخته شده‌اند. رصدخانه مراغه با شماره 1675 در فهرست آثار ملی کشور به ثبت رسیده و بررسی‌ها و مطالعات بر روی این بنای ارزشمند همچنان ادامه دارد.